

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 034873 24 Uvp
Banjaluka, 13.05.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Strahinje Ćurkovića, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja „Centar za životnu sredinu“ Ulica Miše Stupara broj 5, Banjaluka, koga zastupa predsjednik T. D. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 15.4.1-96/85/23 od 25.07.2023. godine, tuženog Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Banjaluka, u predmetu prethodne procjene uticaja na životnu sredinu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 034873 23 U od 19.04.2024. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 13.05.2026. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Zainteresovano lice „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić se odbija sa zahtjevom za nadoknadu troškova sastava odgovora na zahtjev u iznosu od 750,00 KM.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odlučeno da nosilac projekta „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić nije dužan sprovesti procjenu uticaja na životnu sredinu, niti pribavljati Studiju uticaja na životnu sredinu za projekat eksploatacije uglja (lignita) na ležištu „Bistrica“ kod Prijedora, površine eksploatacionog polja od 9,50 ha, te da je nosilac projekta dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole u Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske za predmetni projekat, odnosno za aktivnost određenu ovim rješenjem i lokacijskim uslovima, u skladu sa odredbom člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine, i da dokazi uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole moraju biti usklađeni sa mišljenjima Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, te Republičkog zavoda za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa, uz određenje da ovo rješenje važi dvije godine od dana donošenja. Stavom 2. izreke presude odbijen je prijedlog tužioca za odlaganje izvršenja osporenog akta, stavom 3. izreke odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora, a stavom 4. iste odbijen je zahtjev zainteresovanog lica „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe je obrazloženo stavom da je osporeni akt pravilan i na zakonu zasnovan, te valjano obrazložen. Sud je naveo da iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je zainteresovano lice „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić kao nosilac projekta dana 27.04.2023. godine

inicirao postupak za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu u smislu odredbe člana 64. stav 1. Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 71/12, 79/15 i 70/20 - u daljem tekstu: Zakon), uz koji je dostavljena sva dokumentacija propisana stavom 2. ovog člana, između ostalog i Prethodna procjena uticaja na životnu sredinu projekta eksploatacija uglja (lignita) na ležištu „Bistrica“ kod Prijedora površina eksploatacionog polja 9,50 ha, koju je izradio Rudarsko-tehnološki zavod d.o.o. Prijedor u aprilu 2023. godine i koja je dopunjena po zahtjevu tuženog u junu 2023. godine, a na osnovu kojih isprava, te pribavljenih mišljenja svih relevantnih institucija iz člana 65. Zakona i uz uvažavanje primjedbi tužioca kao zainteresovane javnosti, kao i primjedbi Grupe građana „Čuvari Bistrice“ koji su u upravnom sporu imali svojstvo umješača na strani tužioca, je tuženi pravilno zaključio da za ovaj projekat nije potrebno sprovesti procjenu uticaja na životnu sredinu, niti pribavljati Studiju uticaja na životnu sredinu. Ovo iz razloga što se ne radi o projektu za koji se obavezno sprovodi procjena uticaja, konkretno za ekstraktivnu industriju po članu 2. tačka ž) podtačka 2) Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/12 - u daljem tekstu: Pravilnik), ista je obavezna za kamenolome i površinske kopove uglja, ruda metala i nemetala površine 10 ha i više, a površina eksploatacionog polja konkretnog projekta je 9,50 ha, te stoga što je tuženi u skladu sa odredbom člana 3. tačka ž) podtačka 1) Pravilnika iz priloženih isprava, pribavljenih mišljenja relevantnih institucija, te primjedbi zainteresovane javnosti, zaključio da ne postoji posebna osjetljivost životne sredine u kojoj se projekat namjerava izvesti i što se sve mjere zaštite životne sredine mogu i imaju odrediti u postupku pribavljanja ekološke dozvole, koji postupak je nosilac projekta dužan pokrenuti, zbog čega je pozivom na odredbu člana 66. stav 1. tačka b) Zakona i odlučio kao u osporenom aktu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac osporava zakonitost iste zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Ističe da sud u pobijanoj presudi navodi da iz podataka upravnog spisa proizilazi da je projekat eksploatacije uglja na ležištu „Bistrica“ kod Prijedora površine eksploatacionog polja 9,50 ha, te da je na osnovu toga jasno da tuženi nije bio u obavezi da nalaže sprovođenje procjene uticaja na životnu sredinu, niti pribavljanja Studije uticaja na životnu sredinu za ovaj projekat. Sud takav stav obrazlaže činjenicom da je prema članu 2. Pravilnika propisano da projekti za koje se uvijek sprovodi procjena uticaja su kamenolomi i površinski kopovi uglja, ruda metala i nemetala površine 10 ha i više. Istina je kako sud tvrdi u svojoj odluci da projekat iskopavanja uglja na ležištu „Bistrica“ koji je veličine 9,50 ha ne potpada pod aktivnosti za koje je obavezna izrada Studije uticaja na životnu sredinu, kako je to i propisano navedenim Pravilnikom. Međutim, istim Pravilnikom članom 3. ostavljena je mogućnost da Ministarstvo u pojedinačnim slučajevima odluči o potrebi sprovođenja uticaja na životnu sredinu, pa je tačkom ž) - ekstraktivna industrija otvorena mogućnost da se za projekte koji nisu navedeni u članu 2. Pravilnika ipak naloži izrada Studije uticaja na životnu sredinu, te da se tako cijene i druge okolnosti koje postoje u vezi sa konkretnim projektom, a ne samo površina eksploatacionog polja. S tim u vezi tužilac je u tužbi naveo nekoliko činjenica i dokaza koje je sud bio u obavezi da cijeni i preispita prilikom donošenja pobijane presude. Stava je da je sud trebao „proširiti vidik“ i uvidjeti da postoje mnogi drugi razlozi zbog kojih je u ovom predmetu potrebna izrada Studije uticaja, a ne držati se „slijepo“ propisa koji to i određuju. Ovo iz razloga što je Pravilnik u članu 3. ostavio mogućnost obaveze izrade Studije uticaja na životnu sredinu u površinskim kopovima manjim od 10 ha, a čime je data mogućnost da donosilac akta cijeni sve okolnosti koje se pojavljuju kao bitne. Sud je vodeći se time takođe trebao izaći iz okvira Pravilnika i člana 2. te cijiniti sve okolnosti koje su navedene u tužbi, a koje, da ih je cijenio bi uticale na donošenje drugačije presude. Zbog navedenog smatra da sud nije izvršio svoju obavezu

propisanu odredbom člana 30. Zakona o upravnim sporovima, pa predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Grupa građana „Čuvari Bistrice“ u odgovoru na zahtjev tužioca ističe da je saglasna sa istim, te da podržava sve razloge zahtjeva, ukazujući da upravo oni, mještani Bistrice, već više od godinu dana trpe značajnu štetu zbog „nezakonite realizacije predmetne koncesije“.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan. Ističe da je pobijana presuda donesena u skladu sa članom 29. Zakona o upravnim sporovima, te da je sud poštovao načelo odlučivanja u okviru zahtjeva postavljenog u tužbi. Podsjeća na to da su odlučne činjenice utvrđene u upravnom postupku, a podnosilac zahtjeva iste, kao tužilac u upravnom sporu, nije doveo u pitanje. Naime, u upravnom postupku koji je prethodio donošenju osporenog akta tuženi je utvrdio činjenično stanje koje je sud prihvatio kao pravilno i potpuno utvrđeno. Takođe ističe da je imao u vidu obavezu i značaj primjene načela iz člana 6. Zakona, što proizilazi iz dispozitiva osporenog akta kojim je određeno da je nosilac projekta „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole kojom će se utvrditi mjere zaštite životne sredine, te smanjiti uticaj na životnu sredinu tokom eksploatacije na predmetnom ležištu. Dodaje i to da uz zahtjev za vanredno preispitivanje nije ponuđen niti jedan dokaz kojim bi se dovela u pitanje zakonitost pobijane presude, već se radi o narativnim opisima mogućeg drugačijeg postupanja suda. Predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovano lice, „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić, putem punomoćnika Miroslava Minića, advokata iz Banjaluke, u odgovoru na zahtjev ističe da je isti neosnovan, jer je sud pravilno utvrdio i valjano obrazložio da je osporeni akt donesen u zakonito provedenoj proceduri. Predlaže da se zahtjev odbije, a tužilac obaveže da mu nadoknadi troškove sastava odgovora na zahtjev od strane advokata u iznosu od 750,00 KM.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 25.07.2023. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Ovdje prevashodno treba ukazati na to da se obaveza suda u upravnom sporu u osnovi svodi na to da na temelju raspoloživih isprava upravnog spisa i navoda stranaka iznesenih u tužbi i odgovorima na tužbu, utvrdi da li je prilikom donošenja osporenog akta bilo povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješavanje stvari, te da li je isti zasnovan na odredbama relevantnih materijalnih propisa i da li je valjano obrazložen, što je sve nižestepeni sud u konkretnom slučaju ispitao i pravilno zaključio da je osporeni akt zakonit.

Ovo iz razloga što je prilikom njegovog donošenja ispoštovana procedura propisana odredbama člana 64. do 66. Zakona, što ni tužilac ne spori, jer je podnosilac zahtjeva „Drvo-Export“ d.o.o. Teslić priložio svu neophodnu dokumentaciju, jer su pribavljena mišljenja svih relevantnih institucija kao i zainteresovane javnosti, a na osnovu kojih isprava je zaključeno da za navedeni projekat nije potrebno sprovoditi procjenu uticaja na životnu sredinu i pribavljati Studiju uticaja. Navedeni zaključak tuženog se ne zasniva samo na razlogu što je površina eksploatacionog polja ovog projekta 9,50 ha, pa pribavljanje Studije uticaja nije obavezno u

smislu odredbe člana 2. tačka ž) podtačka 2) Pravilnika, već iz razloga što je tuženi shodno odredbi člana 3. tačka ž) podtačka 1) Pravilnika, nakon što je razmotrio sve priložene isprave i sve pribavljene dokaze i mišljenja, utvrdio da ne postoji posebna osjetljivost životne sredine područja u kome se objekat namjerava graditi i što se zaštita životne sredine, u svim njenim aspektima, može obezbijediti propisivanjem odgovarajućih mjera i uslova u postupku izdavanja ekološke dozvole za predmetni projekat, koji postupak tek predstoji i koji je nosilac projekta dužan pokrenuti, a što je sve navedeno i decidno obrazloženo u osporenom aktu.

Iz iznesenih razloga, pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka u stavu 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske” 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 27/24 i 29/26), u vezi sa odredbom člana 48. ZUS, jer sadržaj konkretnog odgovora na zahtjev koji je zainteresovanom licu sačinio advokat, nije imao uticaja na ishod odlučivanja o zahtjevu za vanredno preispitivanje, pa ovaj sud nalazi da troškovi sastava istog nisu bili neophodni za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković